

Nr 279.

Av herr **Stendahl**, om avskaffande av valkretsindelning vid kommunala val.

Genom den absoluta rangordningens införande i vårt proportionella val-sätt har behovet av valkretsindelning i stor utsträckning bortfallit. Genom den anslutning man vill ha mellan valkretsar och administrativ indelning och den decentralisation, som av praktiska skäl är önskvärd i hithörande ting, kan valkretsindelningen icke helt undvaras, när ett val omfattar hela riket eller någon större del därav. Men när valet omfattar blott en kommun antingen det är en lands- eller stadskommun eller kyrklig kommun, finnes icke längre något berättigande att uppdelna kommunen i flera valkretsar. Vad man vill vinna genom valkretsindelning vinnes genom valsättets bestämmelser om absolut rangordning och även i viss mån av rättigheten att använda underpartibeteckning.

Det är först genom valkretsarnas bortfallande som den bästa möjliga rättvisa ernås, och någon olägenhet torde knappast kunna påvisas. Valmännens bekvämlighet vid valtillfället tillgodoses genom tillräckligt antal val-distrikt. Valmännens bekvämlighet vid kandidatnomineringen och vid det förberedande valarbetet kan varje parti tillgodose på lämpligaste sätt och med full frihet genom olika listor för olika delar av kommunen eller olika kategorier väljare inom kommuner.

Någon hänsyn till den vidtagna förändringen i valsättet förspörjes icke i nu föreliggande nådig proposition nr 99 med förslag till lag om kommunalstyrelse i stad och ändring i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm och nådig proposition nr 100 med förslag till lag om församlingsstyrelse och lag om församlingsstyrelse i Stockholm. Särskilt påfallande är förslaget beträffande sistnämnda lagförslag. I Stockholm skulle enligt 2 kap. 6 § valkretsindelning förekomma, när mer än trettio fullmäktige väljas, d. v. s. när trettio till fyrtio fullmäktige utses. Något behov av en sådan indelning i valkretsar, som blott skulle förorsaka ökat besvär för myndigheterna, ökad olägenhet för väljarna och minskad rättvisa i den proportionella valhandlingen, finnes icke. Liknande är förhållandet i lagförslaget om församlingsstyrelse i annan kommun, och är där i 3 kap. 5 § föreslaget, att valkretsindelning skall ske i varje kommun, där det finnes

mer än 10,000 innevånare. Under hänvisning till vad jag sålunda anført, får jag därför hemställa,

att riksdagen ville ur kommunallagarna utesluta den paragraf, som föreskriver valkretsindelningen, d. v. s. 6 § 2 kap. i lag om kommunalstyrelse i stad, 5 § mom. 1 i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm, 5 § 3 kap. i lag om församlingsstyrelse och 6 § 2 kap. i lag om församlingsstyrelse i Stockholm, samt

att riksdagen ville vidtaga de av sagda ändringar behöfliga justeringar i kommunalförfattningarna.

Stockholm den 11 mars 1930.

Sten Stendahl.
